

GLÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY
Departament Statystyki Społecznej

MONITORING RYNKU PRACY

POPYT NA PRACĘ W I PÓŁROCZU 2005 ROKU

W 2005 roku Główny Urząd Statystyczny zmienił formułę badania popytu na pracę, dostosowując ją do wymagań Eurostat, tak, aby ujednolicić to badanie pod względem treści i metody we wszystkich krajach unijnych. Wyniki badania prowadzonego według nowej metody będą zapewne bardzo użyteczne dla wszystkich instytucji i osób zajmujących się problematyką rynku pracy, tak ze względu na zakres, jak i częstotliwość ich pozyskiwania.

Od 2005 roku badanie prowadzone jest z częstotliwością kwartalną (a nie dwuletnią, jak poprzednio), zawiera jednak mniej informacji niż przeprowadzone ostatnio, tj. w 2003 roku. Walorem nowego badania, oprócz zwiększonej częstotliwości, jest objęcie nim podmiotów zaliczanych do wszystkich rodzajów działalności, a nie jak dotychczas do sektora przedsiębiorstw. W dalszym ciągu badaniem objęte są tzw. jednostki duże i średnie, tj. jednostki, w których pracuje 10 lub więcej osób. Podstawowe informacje, jakie można uzyskać z nowego badania popytu na pracę, to popyt zrealizowany i niezrealizowany, czyli pracujący i wolne miejsca pracy według zawodów oraz dane na temat liczby nowo utworzonych miejsc pracy w okresie sprawozdawczym.

Należy podkreślić, że wyniki badania prowadzonego od 2005 roku nie są porównywalne z wynikami badania prowadzonego do 2003 roku ze względu na zmianę zakresu przedmiotowego i podmiotowego. Istotnym jednakże jest fakt, iż wyniki kolejnych rund badania będą już całkowicie porównywalne.

W badaniu za II kwartał 2005 roku wzięło udział 101,1 tys. jednostek, z czego 46,6% jednostek należało do sektora publicznego, a 53,4% - do sektora prywatnego. Rozpatrując badane podmioty od strony wielkości mierzonej liczbą pracujących, w badaniu uczestniczyło 26,0% podmiotów tzw. dużych i 74,0% - średnich. W zbadanych jednostkach pracowało w końcu czerwca 2005 roku 6628,8 tys. osób, przy czym w podmiotach sektora publicznego - 47,6%, sektora prywatnego - 52,4%, w jednostkach dużych - 73,4% i w jednostkach średnich - 26,6%.

Tabl. 1. Jednostki objęte badaniem popytu na pracę według rodzaju działalności,
sektora własności oraz wielkości

Wyszczególnienie a - I kwartał 2005 b - II kwartał 2005		Liczba jednostek	Sektor		Wielkość	
			publiczny	prywatny	duże	średnie
		w tysiącach				
OGÓŁEM	a	99,8	47,6	52,2	26,3	73,5
	b	101,1	47,1	53,9	26,3	74,8
w tym:						
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	a	2,3	0,7	1,6	0,6	1,7
	b	2,3	0,7	1,6	0,6	1,7
Przetwórstwo przemysłowe	a	19,4	0,7	18,6	7,2	12,2
	b	20,1	0,7	19,4	7,3	12,8
Zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	a	1,4	1,2	0,2	0,7	0,7
	b	1,4	1,2	0,2	0,7	0,7
Budownictwo	a	5,1	0,3	4,7	1,3	3,7
	b	5,1	0,3	4,7	1,3	3,7
Handel i naprawy	a	13,8	0,2	13,6	2,5	11,3
	b	14,4	0,2	14,2	2,5	11,8
Hotele i restauracje	a	1,9	0,5	1,4	0,2	1,7
	b	2,0	0,5	1,5	0,2	1,8
Transport, gospodarka materiałowa i łączność	a	2,7	0,8	1,9	1,0	1,7
	b	2,7	0,8	2,0	1,0	1,7
Pośrednictwo finansowe	a	2,6	0,4	2,2	0,8	1,8
	b	2,6	0,4	2,2	0,8	1,8
Obsługa nieruchomości i firm; nauka	a	6,4	1,8	4,6	2,0	4,4
	b	6,5	1,7	4,8	2,0	4,5
Administracja publiczna i obrona narodowa	a	5,0	5,0	0,0	2,1	2,9
	b	5,0	5,0	0,0	2,1	2,9
Edukacja	a	28,8	28,2	0,7	5,0	23,8
	b	28,4	27,7	0,7	4,9	23,5
Ochrona zdrowia i opieka socjalna	a	6,6	5,0	1,6	1,9	4,7
	b	6,6	5,0	1,7	1,9	4,7
Pozostała działalność usługowa komunalna, społeczna i indywid.	a	3,6	2,9	0,8	0,8	2,8
	b	3,6	2,8	0,8	0,8	2,8

Na ogólną liczbę 101,1 tys. zbadanych podmiotów, 8,3 tys., tj. 8,2% dysponowało w końcu II kwartału br. wolnymi miejscami pracy, z tego 30,5% to były jednostki sektora publicznego, a 69,5% jednostki sektora prywatnego. Wolne miejsca pracy – 44,5 tys. - koncentrowały się w sektorze prywatnym (76,4%) i w jednostkach dużych (73,8%).

Tabl. 2. Wolne miejsca pracy według wybranych sekcji, sektorów własności i wielkości jednostek;
Stan na koniec II kwartału 2005 r.

Wyszczególnienie	Liczba jednostek	Sektor		Wielkość	
		publiczny	prywatny	duże	średnie
OGÓŁEM	44546	10524	34022	32880	11666
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	413	83	330	256	157
Górnictwo i kopalnictwo	213	142	71	194	19
Przetwórstwo przemysłowe	17418	920	16498	13720	3698
Zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	318	254	64	264	54
Budownictwo	4528	210	4318	2966	1562
Handel i naprawy	5325	66	5259	3318	2007
Hotele i restauracje	688	70	618	342	346
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	2277	649	1628	1746	531
Pośrednictwo finansowe	1435	162	1273	1302	133
Obsługa nieruchomości i firm; nauka	3912	496	3416	2991	921
Administracja publiczna i obrona narodowa	3445	3445	-	2896	549
Edukacja	1231	1149	82	418	813
Ochrona zdrowia i opieka socjalna	2634	2435	199	2141	493
Pozostała działalność usługowa komunalna, społeczna i indywidualna	709	443	266	326	383

Gros wolnych miejsc pracy zanotowano w jednostkach przetwórstwa przemysłowego, zwłaszcza zaliczanych do działalności związanej z produkcją artykułów spożywczych i napojów, produkcją odzieży i wyrobów futrzarskich, produkcją wyrobów z metali bez maszyn i urządzeń, produkcją maszyn i urządzeń oraz produkcją pojazdów mechanicznych, przyczep i naczep.

Z punktu widzenia diagnozy rynku pracy istotne znaczenie ma usytuowanie organizacyjne wolnych miejsc pracy, ale znaczenie podstawowe ma struktura kwalifikacyjno - zawodowa pracowników poszukiwanych do pracy.

Tabl. 3. Wolne miejsca pracy według oczekiwanych kwalifikacji pracowników;
Stan na koniec II kwartału 2005 r.

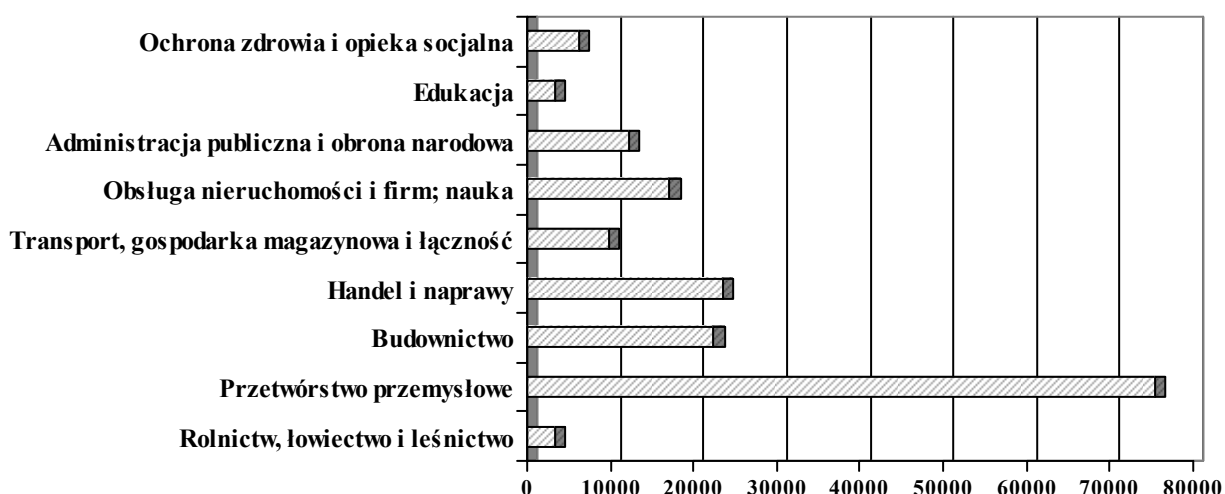
Wyszczególnienie	Razem	Z tego z wykształceniem:					
		wyższym	średnim zawodowy m	średnim ogólnym	zasadniczym zawodowym	gimna- zjalnym	podsta- wowym
OGÓŁEM	44546	9800	8484	4448	18101	2228	1485
w tym:							
SPECJALIŚCI	8884	8884	-	-	-	-	-
Pozostali specjaliści	4961	4961	-	-	-	-	-
Specjaliści nauk fizycznych, matematycznych i technicznych	1777	1777	-	-	-	-	-
TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL	5096	-	5096	-	-	-	-
Pracownicy pozostałych specjalności	2537	-	2537	-	-	-	-
Średni personel techniczny	1846	-	1846	-	-	-	-
PRACOWNICY BIUROWI	3538	-	2068	1384	86	-	-
PRACOWNICY USŁUG OSOBISTYCH I SPRZEDAWCY	3800	-	1282	675	1843	-	-
Modelki, sprzedawcy i demonstratorzy	2226	-	889	454	883	-	-
ROBOTNICY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY	12205	-	-	1316	10889	-	-
Pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	4775	-	-	396	4379	-	-
Robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń	4091	-	-	664	3427	-	-
OPERATORZY I MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ	6164	-	-	984	5180	-	-
Operatorzy i monterzy maszyn	2931	-	-	488	2443	-	-
PRACOWNICY PRZY PRACACH PROSTYCH	3713	-	-	-	-	2228	1485

Najliczniejsza grupa wakujących miejsc pracy przeznaczona była dla pracowników z wykształceniem zasadniczym zawodowym (40,6%), a w drugiej kolejności dla pracowników z wykształceniem wyższym (22,0%). Najwięcej wolnych miejsc pracy oczekuje na robotników

przemysłowych i rzemieślników (27,4%) oraz specjalistów (19,9%).

W I półroczu 2005 roku powstało 187,1 tys. nowych miejsc pracy, z tego 19,4% w sektorze publicznym, a 80,6% w sektorze prywatnym. Miejsca te zostały utworzone w ponad 22% zbadanych jednostek. Ponad 40% nowych miejsc pracy zostało utworzone w przetwórstwie przemysłowym, głównie w produkcji artykułów spożywczych i napojów, produkcji pojazdów mechanicznych, przyczep i naczep, produkcji maszyn i urządzeń, produkcji wyrobów gumowych i z tworzyw sztucznych oraz w produkcji mebli; pozostałej działalności produkcyjnej. Nowe miejsca pracy powstały w jednostkach zaliczonych do wszystkich sekcji, ale, poza przetwórstwem przemysłowym, głównie w handlu i naprawach (12,6%), budownictwie (12,0%) oraz obsłudze nieruchomości i firm; nauce (9,2%).

**NOWO UTWORZONE MIEJSCA PRACY WEDŁUG WYBRANYCH SEKCJI
W I PÓŁROCZU 2005 ROKU**

Spośród miejsc nowo utworzonych w I półroczu 2005 roku, w końcu II kwartału nie obsadzone było jeszcze 13,4 tys. miejsc. Nowo utworzone, wolne miejsca pracy przeznaczone były dla pracowników ze wszystkich tzw. dużych grup zawodowych, a przede wszystkim dla robotników przemysłowych i rzemieślników, specjalistów oraz operatorów maszyn i urządzeń.

Tabl. 4. Nowo utworzone, wolne miejsca pracy według zawodów i wielkości jednostek;
Stan na koniec II kwartału 2005 r.

Wyszczególnienie	Ogółem	Z tego w jednostkach	
		dużych	średnich
OGÓŁEM	13424	10092	3332
w tym:			
SPECJALIŚCI	2474	1908	566
Pozostali specjaliści	1441	1138	303
TECHNICY I INNY ŚREDNI PERSONEL	1393	1037	356
Średni personel techniczny	688	557	131
PRACOWNICY BIUROWI	1132	792	340
PRACOWNICY USŁUG OSOBISTYCH I SPRZEDAWCY	1263	971	292
ROBOTNICY PRZEMYSŁOWI I RZEMIEŚLNICY	3480	2544	936
Pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	1378	1012	366
OPERATORZY I MONTERZY MASZYN I URZĄDZEŃ	2235	1841	394
Operatorzy i monterzy maszyn	1540	1428	112
PRACOWNICY PRZY PRACACH PROSTYCH	1085	706	379
Pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach	584	362	222

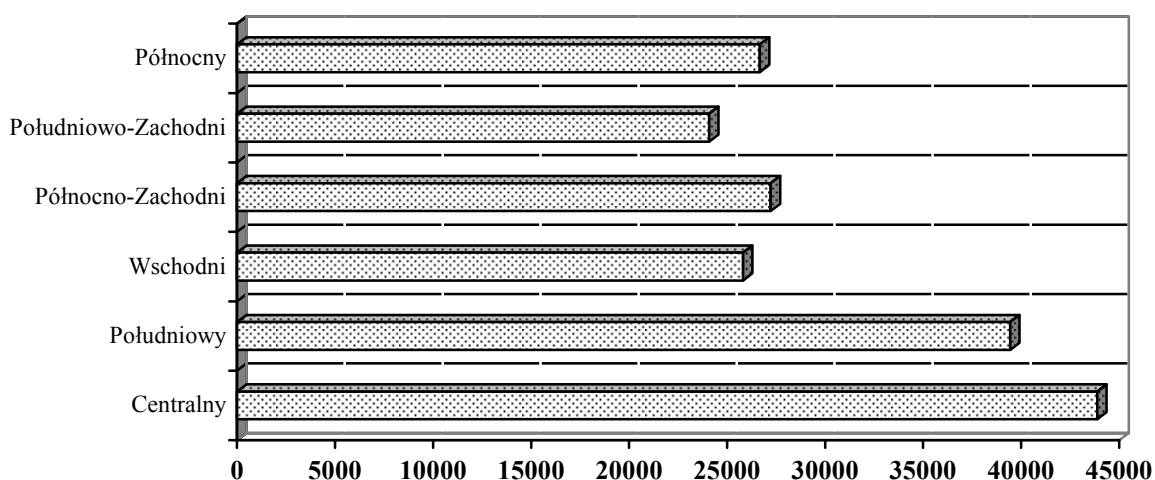
W ciągu I półrocza 2005 r. jednostki nie obsadziły co 14-ego nowo utworzonego w tym czasie miejsca pracy. Zdecydowanie większe kłopoty ze znalezieniem właściwych kadr miały jednostki duże niż średnie oraz jednostki sektora prywatnego niż publicznego.

Największą aktywność w tworzeniu nowych miejsc pracy przejawiały jednostki w województwach: dolnośląskim oraz kujawsko – pomorskim, bowiem relatywnie największa ich liczba – po 25,6% zbadanych jednostek w województwie – stworzyła nowe miejsca pracy.

Najwięcej nowo utworzonych miejsc pracy zanotowano w I półroczu 2005 roku w województwie mazowieckim – 29,1 tys., a także w województwie śląskim – 25,0 tys.,

w województwie dolnośląskim – 19,8 tys. oraz w województwie wielkopolskim – 16,2 tys. Najmniej zaś miejsc pracy utworzono w województwie podlaskim – 3,4 tys. oraz w województwie opolskim – 4,3 tys.

**NOWO UTWORZONE MIEJSCA PRACY WEDŁUG REGIONÓW
W I PÓŁROCZU 2005 ROKU**

Generalnie, w okresie I półrocza 2005 roku regionem Polski, w którym utworzono najwięcej nowych miejsc pracy był region centralny (23,5% ogółu), natomiast najmniej – region południowo – zachodni (12,9%).

W końcu II kwartału 2005 r. największą liczbą ofert pracy dysponował region centralny (26,6% ogółu wolnych miejsc pracy), a najskromniejszą ofertą – region wschodni (11,9%).